

YUCOM

Komitet pravnik
za ljudska prava

Adresa:
Kneza Miloša 4
11103 Beograd
PAK 106915
Srbija

Telefon:
011/3344235
Fax:
011/3344425

e-mail:
office@yucom.org.rs

web:
www.yucom.org.rs

Izveštaj sa konferencije

"Izazovi pružanja besplatne pravne pomoći i mehanizmi borbe protiv zločina iz mržnje"

18. decembar 2014. godine, Beograd

Komitet pravnik za ljudska prava – YUCOM organizovao je završnu godišnju konferenciju 18. decembra 2014. na kojoj su predstavljene aktivnosti i rezultati YUCOM-a na unapređivanju zaštite ljudskih prava u Srbiji u 2014. godini. Imajući u vidu ovogodišnji fokus na temama koje se odnose na pristup građana/ki pravdi, problemima i izazovima u borbi protiv zločina iz mržnje, panelisti su predstavili iskustva i izazove pravnog zastupanja u 2014. godini, posebno u vezi sa neefikasnim odgovorom sistema na slučajeve povrede ljudskih prava. Druga tema konferencije bila je predstavljanje izazova u borbi protiv zločina iz mržnje u Srbiji, a predstavljen i godišnji izveštaj o radu Komiteta pravnik za ljudska prava za 2014. godinu. Konferencija je organizovana uz podršku Civil Rights Defenders i Ambasade SR Nemačke u Srbiji.

Završnu godišnju konferenciju je otvorio *Milan Antonijević*, direktor YUCOM-a, koji je izdvojio dve teme, izazove u pružanju besplatne pravne pomoći i mehanizme u borbi protiv zločina iz mržnje, kao teme kojima se YUCOM bavi već nizom godina. On je takođe naglasio da je 2014. godina protekla u znaku evropskih integracija i da je mnogo toga urađeno od strane civilnog društva i od strane države. Pojedina pitanja su na adekvatan način otvorena, međutim nije došlo do otvaranja poglavlja 23 i 24 koja su od velikog značaja. On je naveo da je 2014. godina prepoznatljiva i po problemima u okviru pravosuđa. Naime, početkom 2014. godine, zbog premeštanja sudova i predmeta, izgubljena su više od dva meseca u traženju slučajeve na kojima je YUCOM radio, a sada, na kraju godine, štrajk advokata je takođe usporio vođenje pojedinih predmeta. Sa druge strane, bilo je i dosta uspešnih inicijativa – dobijene su pojednine ustavne žalbe, a u oblasti borbe protiv diskriminacije oseti se napredak.

Ivana Randelović, predstavnik Civil Right Defenders-a, naglasila je da je besplatna pravna pomoć veoma važan segment u programu koji se odnosi na jednak pristup pravdi u našem društvu, te da je zbog toga jako bitno da ova vrsta pomoći bude dostupna svim pojedincima. Besplatna pravna pomoć treba da objedini dimenziju pravičnosti i pravičnog suđenja, kao i socijalnu dimenziju u

Komitet pravnik za ljudska prava – YUCOM

Kneza Miloša 4, 11103 Beograd, PAK 106915, Srbija
011/3344235, 3344425 | office@yucom.org.rs | www.yucom.org.rs

kojoj je pravda dostupna svim pojedincima, bez obzira na socijalni status. U iščekivanju Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, koji bi mogao da omogući da pružanje ove vrste pomoći bude lakše dostupna, efikasnija i transparentnija za sve pojedince. Ona je, takođe, istakla da je nedopustivo da zločini iz mržnje budu inspirisani činjenicom da se neko razlikuje po bilo kom osnovu, te da ovakve zločine treba sa posebnom odgovornošću procesuirati. Dodala je da je na organizacijama civilnog društva da rade na senzibilisanju državnih organa da prepoznaju zločina iz mržnje i da insistiraju na procesuiranju istih pred sudovima.

Meho Omerović, predsednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, naveo je da, iako u Srbiji postoji napredak kada je u pitanju zaštita ljudskih prava, još uvek su neophodni dodatni naponi da se u punom obimu primene svi važeći pravni instrumenti koji regulišu ovu oblast. O problemu ostvarivanja prava govori i činjenica da je Srbija u samom vrhu po broju predstavki pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu, što govori o tome koliko naši građani imaju poteškoća da u svojoj državi ostvare prava koja su im zagarantovana. Otvaranje pregovora u procesu pristupanja Evropskoj Uniji biće dodatan podstrek da sva pitanja u vezi ostvarivanja ljudskih prava u Srbiji budu normativno unapređena. Meho Omerović je konstatovao da je povećano poverenje u nevladine organizacije koje su dokazale da su značajan partner državi i da mogu značajno doprineti razvoju demokratskog društva. Država se kroz saradnju sa nevladinim sektorom uključuje u sve društvene i političke procese.

Na ovaj način nevladine organizacije postaju deo procesa kreiranja javne politike kroz učestvovanje u izradi zakona i raznih drugih projekata koji imaju za cilj unapređenje demokratskog društva. On je takođe istakao da je uloga YUCOM-a veoma vidljiva i značajna u procesu demokratizacije društva u Srbiji. Civilno društvo sa jedne strane pruža podršku, ali i kontroliše državu u procesima reformi koje ona sprovodi. Istakao je i da je od velike važnosti dalje unapređenje postojećih i razvoj novih mehanizama i metoda saradnje između države i državnih institucija sa organizacijama civilnog društva. Učinjeni su značajni koraci u uspostavljanju ove saradnje, te je jasno utvrđena obaveza javnosti rada državnih institucija, kao i pravo na javnost informacija od javnog značaja, opšta dostupnost zakona i drugih propisa. U pogledu saradnje sa Komitetom pravnika za ljudska prava, naveo je da su u okviru kampanje "16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama" zajedno organizovali razne sednice i rasprave na temu postupanja nadležnih organa sa lokalnog nivoa u borbi protiv nasilja nad ženama. Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova obeležio je međunarodni dan ljudskih prava 10. decembra, kada je predstavljen model Zakona o rodnoj ravnopravnosti. U saradnji sa YUCOM-om i Misijom OEBS-a u Srbiji u narednom periodu planiraju da postave što intenzivniju saradnju sa organizacijama civilnog društva. Posebno je naglasio saradnju sa civilnim sektorom koja je često istaknuta i u komentarima nadležnih tela međunarodnih organizacija o primeni međunarodnih konvencija koja je država Srbija ratifikovala.

Milan Antonijević je naveo da je krajem 2014. godine osnovana Kuća ljudskih prava u kojoj su trenutno, pored YUCOM-a, još četiri druge organizacije, a koja je otvorena uz podršku norveške ambasade i Ministarstva spoljnih poslova Norveške i Grada Beograda. On očekuje da Kuća ljudskih prava postane tačka u kojoj će brojne organizacije naći mesto odakle će se slati snažne poruke za unpređenje ljudskih prava. *Vesna Petrović*, direktorka Beogradskog centra za ljudska prava, istakla je da dobra saradnja sa YUCOM-om traje već dug niz godina, te da i danas sarađuju na više projekata. Ona je takođe navela da postoje poteškoće u postojanju i održavanju civilnog društva u

današnje vreme, te da postoji obaveza da se civilni sector zajedničkim snagama usresredi na poboljšanje pre svega ekonomskih i socijalnih prava. Na njeno izlaganje nadovezao se Milan Antonijević koji je dodao kako podršku u radu neprestano pružaju građani koji ukazuju na kršenje ljudskih prava, verujući da od organizacija civilnog društva mogu da dobiju pravnu pomoć i podršku za akcije koje bi želeli da započnu. Citirao je deo uvodne reči iz prošlogodišnjeg izveštaja: „Ističemo odličnu saradnju sa nezavisnim institucijama, Zaštitnikom građana, Ombudsmanom Autonomne Pokrajine Vojvodine, Poverenicom za zaštitu ravnopravnosti, Poverenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, lokalnim ombudsmanima, pojedinim odborima Narodne skupštine, Agencijom za borbu protiv korupcije, Savetu za borbu protiv korupcije i drugima koji su naš rad učinili vidljivijim i efikasnijim. Naročito ističemo medije koji su prepoznali teme kojima smo se bavili, stotine izjava, članaka govore u prilog tome. Takođe, zahvaljujemo se brojnim organizacijama u Srbiji, regionu i šire sa kojima smo sarađivali, sa kojima smo se slagali, ili sa kojima smo polemisali a sve u interesu unapređenja ljudskih prava.“Dodao je da se isto odnosi i na ovu godinu.

On je ukazao i na mnoga pitanja koja su bila bitna u 2014. godini, kao što su rasprave o Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći, Parada Ponosa, inicijativa o oceni ustavnosti odredbe o merama socijalnog uključivanja korisnika novčane socijalne pomoći, primene preporuka zaštitnika građana, preventivni mehanizmi koji se bave sprečavanjem torture unutar zatvorenih institucija, slobodan pristup informacijama i mnoga druga. Naglasio je da se civilno društvo bavi slobodom pristupa informacijama već dugi niz godina, ali da i dalje postoje razne poteškoće na tom polju. On je naveo i kao negativan primer slučaj dodele sredstava Ministarstva rada koji je mogao uticati na čitavo civilno društvo, gde je YUCOM reagovao i na taj način pokušao da spreči trošenje budžetskih sredstava u svrhe koje su potpuno neprimerene. Dodao je i da će 19. decembra podneti krivičnu prijavu protiv onih koju su pokušali da zloupotrebe službeni položaj i pokušali da pronevere novac građana. On je na kraju istakao da je YUCOM u ovoj godini učestvovao u brojnim akcijama i naveo da je nedopustivo da se o nekim stvarima ćuti. Na kraju prvog panela pušten je kratak film “Kuda vodi ovaj put” Koalicije za ravnopravnost KORAK,¹ čija je svrha promovisanje tolerancije, jednakosti i antidiskriminacionog ponašanja. Tiče se napada na dva brata u Novom Sadu pod pretpostavkom da su gej osobe.

Milena Vasić, pravna savetnica YUCOM-a, predstavila je program besplatne pravne pomoći koji postoji od 1997. godine gde se i ove godine javio veliki broj građana sa katalogom najrazličitijih prava koja su bila ugrožena. Najveći broj zahteva je primljen telefonskim putem, a građani su generalno upoznati sa YUCOM-ovim programom pružanja besplatne pravne pomoći putem medija. Pozitivna činjenica je to što građani sve više i više dolaze po savete jer im je preporučio neko ko je bio korisnik, što je značajno jer je cilj da program bude predstavljen najugroženijim građanima koji često ni nemaju pristup medijima. Ona je dalje istakla da su se u najvećem broju slučajeva javljala fizička lica iz Beograda ženskog roda, među kojima su prednjačila lica od 46 do 65 godina. Pružena je pravna pomoć u 681 slučaju, od čega pretežno pravni saveti (u 418 slučajeva) i informacije (u 103 slučaju). Predstavila je ove podatke kao indikator neinformisanosti građana o svojim pravima i

¹ Koaliciju za ravnopravnost KORAK čine Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM, Centar za građansko obrazovanje, Fond za humanitarno pravo Kosovo, Mreža odbora za ljudska prava CHRIS, Gej Strejt Alijansa, LGBT Forum Progres, Beogradski centar za ljudska prava i Inicijativa mladih za ljudska prava Kosovo.

postupcima pred državnim organima, a da je pritom znatno otežano pružanje pravne pomoći usled štrajka advokata. Milena Vasić je ukazala na statistički presek pružene pravne pomoći prema društvenim grupama koje su se javljale, se te pored šire javnosti, izdvajaju i tražioci socijalne zaštite i osobe sa invaliditetom. Iz godine u godinu povećava se broj socialno ugroženih što ukazuje na lošu socijalnu politiku koja se vodi od strane države.

Ona je navela da se od ugroženih prava na prvom mestu javljaju pravo na rad, pravo na socijalnu zaštitu, pravo na pravično suđenje, pravo na uživanje imovine, pravo na lični i porodični život i prava deteta, što je posebno zabrinjavajuće. Vezano za ugrožavanje prava deteta građani/ke se uglavnom žale na pravo na izdržavanje ali i na lošu saradnju sa Centrom za socijalni rad. Najviše povređenih prava indentifikovano je u oblastima porodičnog, radnog, krivičnog i upravnog prava. Kada su specifični slučajevi u pitanju izdvajaju se nasilje u porodici i nedavanje izdržavanja. Ona je takođe istakla da ne postoji dovoljna psiho-socijalna podrška žrtvama od strane relevantnih institucija. Građani su se žalili i na zlostavljanje na radu i na probleme oko starateljstva, korupcije, zločina iz mržnje, govora mržnje i medijske slobode. Kada su slučajevi diskriminacije u pitanju, ona je navela da je najveći broj diskriminacija u oblasti nacionalne pripadnosti i seksualne orijentacij kao i to da građani često ne umeju da prepoznaju diskriminaciju.

Katarina Golubović, advokatica YUCOM-a, istakla je da su ovu godinu obeležile sukcesivne i neprimerene promene u organizacionoj strukturi pravosuđa, kao i u različitim nadležnostima što je izazvalo različite vrste problema. Prve i najveće promene u organizaciji pravosuđa bile su one od 1. januara 2014. godine, koje su ustanovile jednu novu mrežu sudova i koje su podrazumevale prenošenje nadležnosti sa osnovnih na više sudove. Ona je dalje napomenula da pored štrajka advokata i sam početak godine je obeležen jednim neradom, koji se može pripisati samo Ministarstvu pravde koje se nije pripremilo u dovoljnoj meri za ove reforme. Sa druge strane treba istaći da su se suđenja bavila samo krivičnim stvarima, dok se uopšte u ostalim stvarima nije postupalo. Takođe, izmenjeni su Zakon o parničnom postupku i Zakon o vanparničnom postupku, koji su takođe uticali na promene nadležnosti sudova, ali ono što je ova promena donela je to da se promenio obim kruga punomoćnika, te od maja 2014. stranke mogu samo da budu zastupane od strane advokata i od strane kvalifikovanih pravnika u okviru službe pravne pomoći u jedinicama lokalne samouprave. Na taj način nevladine organizacije su jednostavno onemogućene da u svom svojstvu zastupaju stranke.

Ona je dalje istakla da je u maju ove godine nastupila još jedna promena za advokate - podignuta je visina poreza samostalne delatnosti i u tom smislu su advokati krenuli u štrajk tako da se ni u junu i julu nije radilo. Kao problem navela je i to da je došlo do promene nadležnosti kada je u pitanju suđenje u razumnom roku, te je za povrede prava suđenja u razumnom roku prestao da bude nadležan Ustavni sud koji je imao isključivu nadležnost. Nevladine organizacije su na taj način isključene iz ovog postupka, a sa tim isključenjem sudovi su postali poprilično hendikepirani s obzirom na to da su nevladine organizacije tokom dugogodišnjeg zastupanja zapravo uvek zagovarale primenu pred domaćim sudovima određenih standarda koje je Evropski sud za ljudska prava ustanovio. U pogledu promena Zakona o parničnom postupku, predviđena je obaveza naših sudova da preispitaju ograničenje poslovne sposobnosti. Procenjuje se da je oko 15.000 građana oduzeta poslovna sposobnost, te je u ovakvim slučajevima besplatna pravna pomoć preko potrebna, jer jedino na taj način ova lica moguda se izbore za svoja prava. Ona je napomenula da postoji samo dozvola u određenim postupcima da se postupa i to su: zaštita maloletnih lica i zaštita

prava na porodičan život. YUCOM je ipak, i pored svega ovoga, imao nekoliko uspešnih slučajeva, između ostalog nekoliko pozitivnih odluka Vrhovnog kasacionog suda.

Natalija Šolić, advokatica YUCOM-a, je predstavila slučaj Olivera Vrcelja, koji je započet još 2007. godine pred tadašnjim Prvim opštinskim sudom, protiv kompanije "Novosti". Slučaj je pokrenut radi poništaja nezakonitog otkaza ugovora o radu. Razlog zbog kojeg je Vrcelj dobio otkaz bio je navodno veliki broj filmova homoseksualnog sadržaja koji je nađen na njegovom kompjuteru, što je kvalifikovano kao krivično delo izvršeno na radu, da bi nakon sprovedene detaljne policijske istrage u nedostatku elemenata krivičnog dela ista radnja bila prekvalifikovana kao teža povreda radne obaveze. Ona je dalje naglasila da je javnosti ovaj slučaj bio poznat i po naslovima koji su tada izlazili u medijima gde je nazivan različitim pogrdnim imenima. U vreme podnošenja tužbe nije postojao Zakon o zabrani diskriminacije, tako da je ovaj postupak započet, vođen i okončan kao radni spor, ali je jasno da se radi o slučaju diskriminacije i to po osnovu seksualnog opredeljenja. Zakon o radu predviđa načelo hitnosti, kao i obavezu okončanja postupaka u roku od 6 meseci. Ona ističe da je bilo potrebno punih 7 godina za pravosnažnu presudu, svi rokovi koji su bili predviđeni zakonom su bili probijeni kao i samo načelo hitnosti postupka i pored toga što je on bio nezaposlen i bez materijalnih uslova. Ona dalje ističe da ovo nažalost nije usamljen slučaj, jer je česta pojava pred domaćim sudovima da posebno procesi koji se tiču radnih odnosa, imaju ustaljeni šablon postupanja, gde je često osim neznanja i nestručnosti prisutno i odsustvo nezavisnosti i nepristrasnosti u radu sudova.

Danilo Ćurčić, pravni savetnik YUCOM-a, istakao je da postojeći propisi ograničavaju građane i u mogućnosti da se koriste određenim procesnim ovlašćenjima, u pristupu sudu, jer moraju da angažuju advokate za koje često nemaju dovoljno novca. On je takođe naglasio da bi novi Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći mnogo pomogao i da je njegovo donošenje od krucijalne važnosti.

Zorka Đukanović, novinarka Radio Beograda i dobitnica nagrade Verice Barać, otvorila je poslednji panel ove konvencije, čija je tema su bili zločini iz mržnje, naglašavajući da je trenutna atmosfera koja dovodi do krivičnih dela zločina iz mržnje delimično pokrenuta i od strane samih medija. Ona je istakla da smo u toku ove godine imali nekoliko ozbiljnih primera gde su društvene mreže i mediji uticali na stvaranje opšte atmosfere u kojoj se podstiče diskriminacija.

Vladimir Šoć, iz Kancelarije za ljudska i manjinska prava i nacionalna kontakt-osoba za borbu protiv zločina iz mržnje, naglasio da se Kancelarija u ovom momentu fokusirala na dva osnovna pravca - jedan je da zločini iz mržnje ne ostanu mrtvo slovo na papiru, a drugi da se krug zaštićenih lica proširi. YUCOM je u saradnji sa Gej Strejt Alijansom, u februaru 2011. godine uputio jednu dobro obrazloženu inicijativu svim nadležnim državnim organima, pre svega Ministarstvu pravde, ali i Kancelariji za ljudska i manjinska prava, kako bi trebalo kodifikovati zločin iz mržnje. To je rezultiralo time da je u junu 2012. godine formirana radna grupa za izmenu krivičnog zakonika koja je svoj rad je završila u oktobru, kada je počela javna rasprava koja je trajala dva meseca, da bi u decembru 2012. godine Narodna Skupština usvojila Zločin iz mržnje, predvidevši ga kao obaveznu otežavajuću okolnost (član 54a KZ). Drugi fokus Kancelarije za ljudska i manjinska prava je proširenje kruga lica koji su zaštićena članom 54a KZ-a. On je naglasio da je dosta sužen krug lica koja uživaju ključnu pravnu zaštitu. Dalje je istakao da su u Srbiji najviše izloženi zločinu iz mržnje Romi, pripadnici LGBT populacije, Bošnjaci i Mađari. Važno je da svim činiocima koji učestvuju u uređivanju i praćenju primene ovog instituta bude što jasnije šta predstavlja ovaj pravni institut i kako se služiti njime. U tom cilju, zajedno sa kolegama iz misije OEBS-a u Srbiji aktivno se

Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM

Kneza Miloša 4, 11103 Beograd, PAK 106915, Srbija

011/3344235, 3344425 | office@yucom.org.rs | www.yucom.org.rs

organizuju redovne aktivnosti, održavaju sastanci na kojima prisustvuju predstavnici Ministarstva pravde i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, Poverenika zaštite ravnopravnosti, organizacija civilnog društva koji su do sada dale najveći doprinos u borbi protiv zločina iz mržnje, gde pre svega ističe YUCOM, Gej Strejt Alijansu, PRAXIS i LABRIS. Naveo je i to da je Kancelarija za ljudska i manjinska prava u 2011. sprovedla projekat pod nazivom Sprovođenje anti-diskriminatornih politika, u okviru kojeg je organizovano 11 obuka i okruglih stolova sa temom borbe protiv govora mržnje i zločina iz mržnje.

Jelena Jokanović, Savetnica u Odeljenju za demokratizaciju Misije OEBS u Srbiji, navela je da Misija OEBS-a u Srbiji nastoji da podrži različite aktivnosti u borbi protiv zločina iz mržnje. Misija je počela konkretno da se bavi ovim pitanjem 2009. godine i tada je to bila prvenstveno obuka predstavnika nevladinog sektora. Ona je naglasila da je jako bitno da se definiše zločin iz mržnje, a kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava je zločin iz mržnje definisala kao krivično delo koje je motivisano predrasudama. OEBS zločine iz mržnje vidi dvojako - kao opasnost za globalnu bezbednost i kao veoma važan element u jačanju ljudskih prava. Istakla je da ovi zločini mogu imati veliki uticaj i na nacionalnu i na globalnu bezbednost. Još 2004. godine usvojena je ministarska odluka na koju su se sve zemlje članice OEBS-a obavezale i koju su prepoznale kao zajednički cilj u borbi protiv zločina iz mržnje. Ona dalje navodi da ministarska odluka poziva da se sakupljaju, sačuvaju, objavljuju pouzdani podaci i statistike koji se odnose na zločine iz mržnje, ali i da je to ograničeno zakonima koji se odnose na zaštitu podataka i da u skladu sa tim zakonodavstvom treba naći i druge metode da se beleže ovi zločini. U skladu sa tim, države su se obavezale da odrede nacionalnu kontakt tačku, koja će izveštavati o zločinima iz mržnje.

Ona je istakla da ministarska odluka poziva da se usvoje određena zakonska rešenja koja će omogućiti da se usvoje neophodni zakoni, da se razvijaju programi koji će se odnositi na obuku predstavnika policije i predstavnike pravosuđa, da se obezbedi pomoć žrtvama, da se obezbedi hitnost u postupanju u slučajevima zločina iz mržnje, a isto tako da se obezbedi da takvi motivi naiđu na javnu osudu. Ona je dalje naglasila da je Misija OEBS, od 2009. počela da sarađuje sa nevladinim sektorom, da su podržali promene KZ-a koji su uvele ovakve motive kao otežavajuću okolnost, kao i da su konkretne aktivnosti usklađivali sa predstavnicima nevladinog sektora, a na neki način su i pomagali nacionalnoj kontakt-osobi za borbu protiv zločina iz mržnje, te su se tom smislu njihove aktivnosti se odvijale u tri oblasti: pomagali su u obučavanju predstavnika pravosuđa, podržavali su međuresornu saradnju, pošto višeslojnost ovih krivičnih dela zahteva takav jedan interresorni odgovor na njih i podržali su saradnju između zemalja u regionu, s obzirom da zločini iz mržnje, posebno ako su izvršeni iz nacionalne ili etničke mržnje, mogu predstavljati opasnost i po samu regionalnu bezbednost.

Kristina Todorović, advokatica YUCOM-a, navela je da je institut zločina iz mržnje uveden u krivični zakon izmenama 2012. godine, kao što je već izloženo, te da je institut uveden kao posebna otežavajuća okolnost, koja kao svoj motiv ima mržnju prema određenom licu zbog pojedinog ličnog svojstva. Dodatna specifičnost ovog instituta je sama posledica, a to je šira društvena opasnost, odnosno negativna posledica koja ne dotiče samo to lice koje je žrtva napada nego i čitavu grupu kojoj to lice pripada. Ona je istakla i da ovaj institut postoji u uporednom pravu već dugi niz godina kao posebno krivično delo, dok je kod nas definisano samo kao otežavajuća okolnost. Prilikom podnošenja inicijative za uvođenje ovog instituta u krivični zakonik postavilo se i pitanje da li je zaista neophodno da se KZ u tom pravcu menja, s obzirom da je Srbija ratifikovala brojne

dokumente kojima se obavezala na osudu nediskriminacije, netolerancije i na poštovanje svih manjinskih grupa. Ona dalje naglašava da svest o tome da postoji povećano nasilje prema pripadnicima manjinskih grupa, što je i navelo YUCOM da pokrene pomenutu inicijativu. Kao primer, ona navodi napad na istaknutog LGBT aktivistu, koji je predstavljao brutalan napad na njegovu kuću, na koju su bačeni Molotovljev kokteli. Po prepoznavanju ove društvene opasnosti, podneta je inicijativa za uvođenje novog člana 54a. Ona navodi da je zamerka to što je u samom članu jako usko određen krug pravnih osnova po kojima mržnja može da se ispolji prema određenim licima, te da su tražili da se taj krug proširi. Ona navodi kao bitno i to da se vodi evidencija od samog početka, dakle svih aktera, od policije, tužilaštva i suda. Ona naglašava i da još uvek postoji velika netolerancija i nerazumevanje ovog problema u društvu i da je zato jako bitno voditi detaljnu evidenciju ne samo o krivičnim delima koja u sebi sadrže motiv mržnje, nego i primenu zločina iz mržnje kao obavezne otežavajuće okolnosti.

